

Rejseberetning fra Gambia 13.10. - 29.10. - 2014.

Vidunderligt, bevægende, meget anstrengende, varmt i mere end én forstand, tragisk og af og til irriterende er nok nogle af de ord, jeg kunne bruge som overskrift på mit ophold i Gambia i år.

Jeg måtte op kl. 03.30 for at komme med flyet fra Billund til Bruxelles.

Jeg havde pakket 2 store kufferter, der på nær ca. 1 % med mine personlige ting, indeholdt personlige gaver og andre ting, som skulle blive i Gambia.

Som jeg havde frygtet, viste det sig, at den ene kuffert vejede langt mere end tilladt, så jeg måtte til at åbne begge kufferter og få tunge ting fra den ene skiftet ud med lettere fra den anden, indtil begge kufferter var nede på de tilladte kg.

Efter 2 timers ventetid kom vi så endeligt af sted. En lang tur med Brüssel Airlines store fly, men efter at have været en tur nede i Dakar, landede vi i endeligt i +42 graders varme i Banjul.

Da vi kom ind i ankomsthallen, ventede nogle mænd med hvide masker for næse og mund på os, og vi blev alle testet på panden med en maskine for at sikre sig, vi ikke havde feber.

Det var Ebolafrigten, der var baggrunden for denne undersøgelse.

Heldigvis har man endnu ikke haft ét eneste tilfælde af Ebola i Gambia, men naturligvis er man meget bange for, det også skal komme ind dér, når sygdommen nu er i voldsomt tiltagende i 3 af de andre vestafrikanske lande.

Jeg kom så ud på hotel Leybato, hvor jeg havde boet før. Sidst havde jeg oplevet, at der hele tiden var strømsvigt, så inden jeg bestilte plads samme sted denne gang, havde jeg spurgt, hvordan det nu gik med det problem. Man havde så beroliget mig med, at "de havde selv fået en generator, så nu var der ingen problemer længere!"

Det viste sig, desværre, slet ikke at holde stik. Under hele mit ophold oplevede jeg, at der var strømsvigt i længere perioder, såvel dag som nat.

Klog af skade havde jeg "bevæbnet mig" med en stor stavlygte, men det er nu ikke så let lige at finde den, hvis man en tidlig morgen står inde i brusebadet med håret fyldt af sæbeskum, så ryger strømmen, og man står der i buldrende mørke.

Det var også irriterende, når jeg kom tilbage henimod aften og gerne ville skrive dagens oplevelser ned, så jeg kunne huske dem til den rapport, jeg skal sende til Genbrug til Syd, når jeg kom hjem, - så var der heller intet lys!

Hotellet ligger smukt, lige ned til en dejlig strand, men "skindet bedrager", det er desværre meget farligt at bade dér, idet der tit er en meget stærk understrøm, som trækker de badende med ud. Meget få gambiere kan svømme, så de går i panik og kan ikke finde ud af at redde sig i land. Blot i løbet af de første 4 dage, jeg boede der, druknede der 4 unge mænd, og jeg kan huske, at der for nogle år siden., da jeg også var dernede, druknede mange børn, som kom fra Serrekunda for at bade derude. En ung lærer, som prøvede at redde dem, druknede også.

Efter en ret urolig nat, hvor den højlydte samtale fra folk, der kom meget sent hjem, havde blandet sig med vagthundenes duetter, gik jeg over for at få morgenmad. Der var igen ingen strøm, og der var heller ikke mere gas, så man kunne koge vand til kaffen/teen på gasblusset. Men jeg er jo vænnet til at vente, ikke mindst fra de år, jeg rejste rundt på Grønland, så der var ikke andet at gøre end at tage det med ro.

I Gambia møder man jo hele tiden begrebet "Gambian Time", så efterhånden kunne jeg da gå i gang med det "overdådige" morgenmåltid: Flutes, som let ville kunne vinde 1. prisen i en hver tyggegummekonkurrence, vandmelon, pulverkaffe/tebreve og ostebrikker.

Jeg fik fyldt min uundværlige vandflaske, og så kom en af døveskolens chauffører, min specielle ven, Sambou, efter mig i den pickup, jeg skulle bruge under mit ophold.

På vej ind til skolen ad en af de større veje, så jeg, at man nu havde fået et lyssignal. Det virkede ikke, men det var der da.

Jeg måtte, som altid, beundre, hvor fantastisk, det alligevel kunne lykkes at få den meget tætte trafik til at glide ved en blanding af viften med hænder ud af vinduet, råben, dytten i hornene osv.

Så nåede vi døveskolen, og det blev et dejligt gensyn med alle dér. Jeg har jo ikke været i Gambia i 2½ år, så der var flere elever på "St. John's School for the Deaf", der kun kendte mig af navn, men de kom alle farende hen til mig og gjorde døvetegnet for "God morgen"!

Det blev også en pragtfuld oplevelse at møde skoleinspektør Daniel Mendy og hans lærerstaf igen og at komme rundt på skolen.

De yngste elever fløj mig om halsen og ville helst gå med mig i hånden hele tiden, de ældre fór hen og trykkede min hånd, og alle lærerne var store, store smil, så snart de så mig.

Så det med helt at undgå kropskontakt pga. frygten for Ebola var ikke rigtigt gennemførligt!

Jeg aftalte med skoleinspektøren, at jeg skulle bruge min første uge til at nå rundt i klasserne, overvære undervisningen og tale med lærerne.

På skolen er der nu 39 lærere og 279 elever, fordelt på 25 klasser. Man har nu fået op til og med 13. klassetrin, og det kniber med pladsen, så man har måttet dele foredragssalen op i to halvdele, for at kunne have to klassetrin dér.

Det vil være muligt at bygge 3 klasseværelser ovenpå en af skolens fløje. Jeg har fået tegninger og priser på dette projekt, så det er nok noget, jeg skal se lidt nærmere på i fremtiden.

Jeg vandrede så rundt og følte mig lidt a la Pavarotti med sit lometørklæde, idet jeg de første dage blev nødt til hele tiden at have en klud ved hånden, da sveden bare drev af mig i heden.

Jeg brugte også en tid i skolens audiologiske klinik, hvor den dygtige lærer, Daniel Correra arbejder.

Der er jo nu kommet det problem, at jeg af et stort firma har fået tilbudt høreapparater, og den slags er der hårdt brug for, men de høreapparater, man laver nu, er dels meget "indviklede", og de skal også indstilles ved hjælp af et bestemt apparatur, så hvert apparat passer nøjagtigt til den modtagende persons hørelse, så det kan man ikke klare på skolen på nuværende tidspunkt. Jeg har derfor overvejet, om jeg skulle prøve at få Daniel Correra til Danmark, så han kunne uddannes mere, eller om vi skulle have en dansk audiolog derned, men den sag er ikke færdigdrøftet endnu.

Døveskolen hører jo under den katolske mission i landet, så biskoppen i Banjul, irlænderen Robert Patrick Ellinson, ville også gerne hilse på mig igen.

Jeg fik aftalt en tid til audiens hos ham, og vi kørte til Banjul, hvor "Det katolske uddannelses sekretariat" ligger.

Biskoppen var meget glad for at se mig, han knugede mine hænder og gav mig derefter en "kæmpekrammer", mens han hviskede: "Ja, lige nu kysser vi ikke pga. Ebolaen!"

Man plejer nemlig at i de kredse at hilse a la den måde, de kongelige gør det på hér i landet- med 3 "luft-kys" udfor ørerne.

Jeg kunne ikke lade være med at tænke på, at det da lige nu så var ret lige meget, om man kysede eller ej, hvis der var fare for Ebolasmitte, når man alligevel tog i hånd og krammede en person.

Biskoppen havde også en gave til mig, 2 hvide svaner flot lavet på japansk facon i papir.

Jeg nåede også flere gange at have møder med The Roman Mission Catholic Education Secretary, (den katolske missions undervisnings sekretær), Mr. Emil Kujabi, som jeg har kendt siden mit første besøg i Gambia i 1988.

Emil Kujabi har øverste ansvar for døveskolen m.h.t. undervisning m.m. og er en person, jeg sætter meget stor pris på. Han er meget dygtig og er også er en høj mand, som ler meget. Hans latter synes at begynde som bas nede ved tæerne og ende højt oppe i falset, det er så herligt at høre på. ☺

I juni d.å. havde man i Køge Kommune skiftet skolemøblerne ud på alle dens skoler, og man havde da også kontaktet mange af de personer/organisationer, som beskæftigede sig med ulands-hjælp. De kunne så gratis komme og tage alle de skolemøbler, de ville.

Det var et herligt tilbud, så jeg - og mange andre- var en tur i Køge og fik pakket skolemøbler, som vi så sendte videre i 40" containere. Én container kan rumme 7-8 tons, så det var en stor hjælp.

Fra jeg begyndte at hjælpe døveskolen i Gambia for 26 år siden, har jeg fået sendt 41 containere derned.

Døveskolen er efterhånden blevet godt udstyret, så nu kan/bør den dele med andre af de katolske skoler i landet, hvis den får sendt containere med gode "skoleting" derned.

Mange af de andre katolske skoler, med hørende elever, er meget fattige, og de havde også bedt mig om hjælp, så da jeg sidst var i Gambia, var jeg taget rundt på disse skoler for at se, hvor stort behovet nu også var. Det var meget stort. Flere steder havde man overhovedet ingen skolemøbler. Eleverne sad eller stod på et tomt ler gulv, når de blev undervist.

Nu ville jeg så tage rundt på de samme skoler for at se, om de skolemøbler, jeg havde sendt ned, så også var havnet i de rigtige hænder.

Det regnede jeg da nu bestemt med, at de var, for jeg holder meget skrap kontrol med den hjælp, jeg giver i Gambia, og indtil nu, har jeg fra de 41 containere, jeg har sendt, kun mistet et tæppe!! ☺

Det var helt vidunderligt at komme rundt og se, hvordan klasseværelserne dér så så ud nu. Eleverne sad strålende glade ved de skolemøbler, jeg selv havde haft i hænderne, da vi pakkede i Køge, og jeg tog en masse fotos, så jeg senere kan vise de folk, der donerede skolemøblerne, at disse møbler var kommet godt frem og havde skabt megen glæde.

I weekenden besøgte jeg mine specielle venner på skolen, nemlig Marian Allen, og Awa Badjan, i deres hjem.

For en del år siden var det lykkedes mig at skrabe så mange penge sammen, at Marian kunne komme til England et år, hvor hun så studerede på Bristol Universitets døvelinje og lærte det engelske tegnsprog for døve. Døves tegnsprog er desværre ikke internationalt, hvad jeg synes, det burde være, men hvert land har sit eget tegnsprog, og da Gambia en gang har været en engelsk koloni, og da skolesystemet dér også er efter den engelske model, ville det være rimeligt at Marian lærte det engelske tegnsprog for døve.

Dette tegnsprog blev så bagefter indført på døveskolen med stor succes. Der opstod langt færre sociale konflikter, idet man jo nu kunne "tale" om en situation i stedet for at slås. Det viste sig også, at eleverne nu fik højere karakterer, idet de bedre kunne forstå deres lærere. Marian er blevet udnævnt til døveskolens viceinspektør. Hun taler flere af de lokale stammesprog og laver bl.a. tegnsprogskurser for forældrene til skolens elever. Det er en meget vigtig ting, da forældrene så meget bedre kan kommunikere med deres døve børn.

Awa havde jeg kendt lige siden mit første besøg i Gambia 1988, hvor jeg traf hendes mor, Nyama, som solgte frugt på stranden.

Awa er en meget intelligent pige, som ønskede at videreudanne sig, og efter en tid, hvor jeg havde fået hende ind på den katolske kirkes kontor, hvor hun lærte at skrive på maskine og at tale mere engelsk, kom hun ud på døveskolen og blev sekretær dér.

Jeg har siden haft hende på 3 computerkurser, som hun bestod med højeste karakterer, og hun blev derefter ansat som døveskolens IT-lærer.

Det, der er sket med disse to kvinder, underbygger i den grad min tro på, at det er meget vigtigt at få videreuddannet døveskolens lærere mest muligt, idet dette så bagefter vil blive til gavn såvel for dem selv personligt som for skolen som helhed.

Jeg fik for nogle år siden foræret mange dejlige computere af computergruppen i Holbæk, så mange af døveskolens elever nu kan få undervisning i IT.

Desværre slider al det røde støv, man altid har omkring - og på- sig i Gambia, også meget på computerne, så jeg har allerede haft en forespørgsel ude, om jeg kunne få lidt flere af slagsen, jeg kan sende derned i 2015. Og det tror jeg heldigvis, der er mulighed for.

Mens jeg var på døveskolen, havde jeg også flere møder med formanden for skolens forældreforening, Mr. Amadou Touray. Han er meget intelligent, er også meget interesseret i skolens ve og vel og er en stor personlighed.

Mr. Touray fortalte mig, at hans kone var ansat "højt oppe" på præsidentens kontor, og han syntes bestemt, vi skulle skynde os at få arrangeret det, så jeg også kunne nå at komme i audiens hos vicepræsidenten, Her Excellency Ajaratu Mrs. Isatou N'jie Seidy.

En lang remse af navne at huske på, hvis man skulle komme til at skulle tiltale hende, og det helst skulle være 100 % korrekt.

Jeg har været i audiens hos hende før, og hun udtrykte da ønsket om at se mig igen, men det lykkedes desværre ikke at få det arrangeret denne gang, idet Gambia skulle fejre 20-årsdagen for landets selvstændighed, så alt drejede sig kun om dette på det tidspunkt.

Jeg skulle også nå at tage en tur over floden for at besøge de skoler derovre, som også havde fået nogle af "mine" skolemøbler.

Vi ventede i 3 timer, i stegende hede, på færgen, som skulle sejle os over Gambiafloden. Det er i øvrigt en gammel dansk færge, man har fået til dette.

På færgen, som var meget beskidt, stod vi også skulder ved skulder, så det var en anstrengende omgang, men vi nåede da rundt til skolerne, og jeg så igen med stor glæde, at "mine" skolemøbler alle var "kommet godt hjem"!

Mens jeg var i Gambia, betroede en af lærerne mig, at man nu også havde givet mig kælenavnet "bosslady", fordi jeg altid undersøgte om alt, jeg havde haft med at gøre, nu også var helt i orden. Det skal det nemlig være, ellers vil jeg slet ikke have med den slags hjælpearbejde at gøre.

Bortset fra det mistede tæppe, er indholdet af de 41 containere, jeg har sendt til nu, samt hver en øre af de knapt 4 millioner DKK, jeg snart har fået samlet sammen, alt sammen kommet sikkert frem til de rette bestemmelsessteder.

Flere har sagt til mig, at de gerne vil støtte mit arbejde, fordi de ved, der hér ikke bruges af pengene på store foreningsmiddage, rejser og hotelophold for foreningens, AWA AIDS, medlemmer, som man desværre kan høre om, det sker, andre steder.

Jeg bruger mindst muligt penge på den slags, og betaler næsten altid alt af mine personlige midler.

Jeg nåede også at besøge GADHOH (Gambia Association of the Deaf and Hard og Hearing), en strålende organisation, som bl.a. hjælper døve elever til at få arbejde, når de har forladt skolen. Direktøren for GADHOH, Mr. Dodou Loum, var et interessant bekendtskab. Han var en lille væver person, ustandselig i bevægelse, med et stærkt brug af krops- og tegnsprog og meget optaget af at prøve på at hjælpe de unge døve.

Vi blev enige om at holde en nær kontakt i fremtiden.

Jeg besøgte også dér de klasser, hvor man bl.a. underviste store elever i håndgerning, så de senere kunne fremstille ting, de kunne sælge.

På stedet havde man nu desuden oprettet 2 klasser for 5-årige døve elever. På nær ét barn, var alle meget interesserede i mig, men for den ene dreng var det hans 1. dag i skole, og det var tydeligt, at han allerhelst ville løbe hjem, hvis det var muligt.

Blandt de elever, der nu er gået ud af døveskolen, har en ung mand siden fået lavet sig en stor skrædderforretning i Banjul, og 2 andre har lavet en snedkerforretning, hvor de blandt andet producerer senge med flotte træudskæringer. Jeg var også lige henne at hilse på dem.

Men tiden, jeg kunne være i Gambia, løb alt for hurtigt, og snart skulle jeg hjem.

Under hele mit ophold havde jeg ustandseligt mærket, hvor meget sværere livet var blevet i landet, siden jeg var der sidst, og nu, hvor der ikke kom turister, var det blevet endnu sværere for folk at eksistere.

Som eksempel kan jeg nævne, at en sæk ris før kostede 250 dalasi (ca. 50 DKK.), men nu koster den 1.265 dalasi (ca. 253 DKK).

Til sammenligning kan jeg nævne, at viceinspektør Marian Allen får 3.000 dalasi (ca. 600 DKK) i løn hver måned, og hun har mange personer hjemme, hun også skal sørge for mad til., så en sæk ris varer ikke ret længe.

I Gambia eksisterer jo desuden det, man godt kunne kalde "kundskabens svøbe".

Den person, som har været så heldig at kunne få en uddannelse og derefter en stilling, så han/hun kan tjene lidt penge, skal tage sig af de andre familiemedlemmer, som intet tjener.

Hvis vedkommendes bror så f.eks. dør fra kone og 5 børn, skal den person, som har arbejde, fremover også sørge for disse personer m.h.t. husly og forplejning.

Mens jeg var på døveskolen, oplevede jeg også én ting, som rystede mig meget, og som jeg nu hele tiden tænker på og er ved at undersøge, om jeg kan hjælpe til med.

Når de store piger på skolen fik deres menstruation, kunne de før i tiden komme ind på viceinspektørens kontor at få bind.

Nu fandtes der ikke længere et eneste bind på skolen, og man havde heller ikke en øre, så man kunne købe bind i byen.

6.

Jeg oplevede gang på gang, at de store piger kom grædende og dybt ulykkelige og bad om et bind, men de kunne ikke få hjælp, så de måtte finde sig i at svine skoleuniformer og skolemøbler til med blod. Drengene i klassen drillede dem, det var utroligt ydmygende.

Jeg har så ondt af dem og får helt ondt i maven, når jeg tænker på deres ulykkelige situation. Jeg har derfor allerede kontaktet 6 danske firmaer, som fabrikere den slags hjælpemidler, og spurgt, om de kunne tænke sig at sponsorere materialer til skolen, men jeg aner endnu ikke, om nogen vil hjælpe.

Hvis nogen ville donere penge til en sådan hjælp, kunne jeg også lynhurtigt sende disse ned til skolen, så man kunne få købt nogle bind til de arme piger.

Min forening, AWA AID, har en konto i Nordea:

Registreringsnummer: 2450

Kontonummer: 53 66 69 48 48

Og hvis nogen, der læser dette, har forslag til hjælp, vil jeg meget gerne høre fra dem.

Jeg kan kontaktes på min mailadresse: gudrun@jorsing.dk.

Trods alt var det, som altid, en god tur til Gambia. Det var vidunderligt hver dag at føle al den varme og glæde over mit besøg omkring mig og at opleve, at al mit slid, for det er et slid, virkeligt hjælper dem dernede.

Jeg var meget på døveskolen, fik talt "grundigt" med dens lærere og fik også besøgt 8 af de andre skoler, som også havde fået skolemøbler fra Køge Kommune.

Men vejene rundt i landet er tit meget dårlige, så det tager lang tid at komme omkring, og man kan desværre ikke altid nå alt det, man havde planlagt.

En af mine danske venner ville gerne have et sponsorbarn fra døveskolen, det lykkedes det mig også at finde, ligesom jeg nåede at hilse på, og tage fotos af, andre af skolens elever, som også havde danske sponsorer.

Jeg fik i det hele taget en masse dejlige fotos, som jeg nu kan sende til de folk, som donerede de gode skolemøbler, så de kan se, at disse møbler har skabt stor glæde og dagligt er i brug.

Og jeg nåede at have møder med de personer, det var vigtigt, jeg fik mødt.

Jeg håber, at der næste gang ikke skal gå så lang tid, før jeg igen kan komme ned på døveskolen, men sådan en tur koster jo desværre mange penge.

Gudrun Awa Jørsing

AWA AID